

Aan de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de Tweede Kamer

E-mail: cie.szw@tweedekamer.nl

Cc: de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevr. ing. C.E.G. van Gennip MBA

Datum

7 april 2022

Ons Kenmerk

22-048 /ZB/HvdV/ivdj

Betreft / Onderwerp

Commissiedebat Arbeidsmarktbeleid 13 april 2022

Doorkiesnummer

06 -33313025

Email contactpersoon

Henk.vanderVelden@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Geachte Kamerleden,

Komende week debatteert uw commissie over het arbeidsmarktbeleid. Al bijna een jaar geleden adviseerde de Sociaaleconomische Raad (SER) de toenemende onzekerheid op de arbeidsmarkt aan te pakken en deed daartoe praktische voorstellen. Het advies was een uitwerking van het rapport van de Commissie 'Toekomst van Werk' (Commissie Borstlap) en sloot aan bij het rapport 'Het betere werk' van de Wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid (WRR). SER, Commissie en WRR benadrukten, net als vele anderen, dat de problemen op de arbeidsmarkt het gevolg waren van beleid en snel moesten worden aangepakt. De Commissie Borstlap waarschuwde voor een *point of no return*. Er zijn helaas genoeg aanwijzingen dat haast is geboden. We wilden niet nog een keer met meer onzeker werk uit een crisis komen en toch dreigt dat opnieuw te gebeuren. Met name het gebruik van schijnconstructies met zelfstandige arbeid neemt explosief toe met alle gevolgen van dien. Het omvangrijke gebruik van onzekere contracten is een belangrijke rem op de loonontwikkeling. Bij de huidige inflatie komt dat des te harder aan. Verder is sprake van een omvangrijk verlies aan premie- en belastinginkomsten die we goed kunnen gebruiken. De FNV heeft een teller geïnstalleerd waarop u kunt zien wat het verlies zal zijn ingaande 13 april.

Het huidige kabinet is nog in de positie de noodzakelijke ommekeer in te zetten. Het coalitieakkoord is ambitieus, maar we merken te weinig gevoel van urgentie als het gaat om het oplossen van de problemen op de arbeidsmarkt. De FNV vraagt de kamer er bij het kabinet op aan te dringen ruimschoots op tijd een hoofdlijnenbrief over de aanpak van de arbeidsmarkt en de verbetering van de sociale zekerheid naar de kamer te sturen. Opdat u nog voor de zomer over het onderwerp kan debatteren en de broodnodige veranderingen zo snel als mogelijk in gang worden gezet. Er moet geen verdere tijd verloren gaan. Het is nu of nooit!

Uitgangspunten

De SER kiest als uitgangspunt dat structureel werk in principe wordt georganiseerd op basis van arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd. Andere contractvormen moeten beter worden gereguleerd ten behoeve van inzet waar dat nodig is en moeten niet meer worden gebruikt om te concurreren op arbeidsvoorwaarden, zoals nu wel gebeurt. Te vaak zijn tijdelijke contracten, uitzend, oproep en zzp, al of niet gecombineerd met arbeidsmigratie, vooral bedoeld om arbeid goedkoop te maken en zoveel mogelijk ondernemersrisico's op werkenden af te schuiven. Het is nodig het gebruik van de verschillende typen arbeidscontracten beter te reguleren en de sociale zekerheid waar nodig te verbeteren. De SER doet een groot aantal praktische voorstellen. De uitvoering van een deel van de voorstellen kan al op korte termijn ter hand worden genomen. De uitvoering van andere voorstellen zullen meer tijd vergen, maar dat is geen reden het begin van een aanpak uit te stellen.

Reguleren van onzekere contracten, zelfstandige arbeid, verbetering positie zelfstandigen

Het reguleren van tijdelijke contracten, uitzendwerk en oproep heeft beperkte uitwerking nodig en kan op korte termijn ter hand worden genomen. Ook bij het bestrijden van schijnzelfstandigheid en het verbeteren van de positie van zelfstandigen hoeft niet te worden gewacht. De Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd dat de belastingdienst de afgelopen jaren nauwelijks enige inspanning heeft geleverd om te handhaven. Er zijn vast gevallen waarbij het lastig kan zijn om werknemers van zelfstandigen te onderscheiden. Maar in de meeste gevallen is dat helemaal niet onduidelijk. Waar de FNV een uitspraak aan de rechter heeft ontlokt dat mensen die voor platformbedrijven werken feitelijk in loondienst zijn, kan de Belastingdienst premies en loonbelasting gaan innen. Daar zal een belangrijke signaalwerking van uitgaan naar alle werkgevers in Nederland die inmiddels denken dat ze zelf kunnen bepalen wie werknemer is en wie zelfstandige. De webmodule die het kabinet voor ogen heeft, gaat de duidelijkheid niet verder vergroten. De FNV roept de politiek op om het beleid te baseren op het werknemer, tenzij-beginsel, zoals voorgesteld door de Commissie Borstlap en ook toegepast door de SER. Verder is het absurd dat een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen pas aan het einde van het decennium zal worden ingevoerd. Zelfstandigen hebben op korte termijn een betaalbare en toegankelijke arbeidsongeschiktheidsverzekering nodig. Het is op korte termijn nodig de ongewenste concurrentie op arbeidskosten tussen de inzet van werknemers en van zelfstandigen te beëindigen.

Sociale zekerheid

Het is dringend nodig de regelingen bij ziekte en arbeidsongeschiktheid te verbeteren. Ten behoeve van het debat in uw commissie over de uitvoering van de sociale zekerheid op 6 april heeft de FNV u daarover een brief gestuurd (kenmerk 22-046/KJ/JvR/tvm). Daarom hier slechts de oproep om werk te maken van een realistischer arbeidsongeschiktheids criterium en claimbeoordelingssysteem, verlaging van de toetredingsdrempel naar 15 procent en de WGA-vervolguitkering te baseren op het laatst verdiende loon in plaats van het minimumloon.

In het kader van de wendbaarheid van bedrijven pleit de SER voor een regeling waarbij het mogelijk wordt de werktijden met maximaal twintig procent te verminderen met volledige loondoorbetaling en een collectief gefinancierde vergoeding. Het kabinet denkt aan een regeling in de vorm van deeltijd-ww. De FNV hecht aan het SER-voorstel waarbij de wendbaarheid van bedrijven niet ten koste gaat van werknemers en de ww-rechten niet vroegtijdig worden opgesoupeerd.

De kwaliteit van de sociale zekerheid in Nederland is niet alleen verminderd door versoering van de polisvoorwaarden, maar ook door de afbouw van de mogelijkheden voor scholing en om mensen naar nieuw werk te begeleiden, de zogenaamde arbeidsmarktinfrastructuur. Sociale partners nemen het

initiatief en de regie om stapsgewijs een dekkende dienstverlening voor leven-lang-ontwikkelen en van-werk-naar-werk tot stand te brengen. De arbeidsmarktinfrastructuur zal zo bijdragen aan werk- en inkomenszekerheid. Het is tevens nodig dat de publieke arbeidsdienstverlening aan mensen die een uitkering hebben door UWV en gemeenten sterk verbetert. Er moeten meer middelen beschikbaar komen en de dienstverlening moet meer gericht zijn op duurzame dan op snelle werkhervatting. Het coalitieakkoord verwijst daarnaast naar de banenafpraak en de noodzaak om te komen tot sociale ontwikkelbedrijven. We gaan ervan uit dat daarmee wordt bedoeld dat er een dekkend netwerk van sociale ontwikkelbedrijven gaat komen (de huidige sociale werkvoorziening biedt dat zeker niet meer), dat de FNV als ontwikkelaar van de nieuw te vormen sociale ontwikkelbedrijven nauw wordt betrokken en dat er voldoende geld voor ter beschikking wordt gesteld.

Tempo geboden

De FNV constateert dat de welvaart in Nederland de afgelopen decennia met sprongen is gestegen, maar dat veel mensen daar onvoldoende in delen. Het is het gevolg van beleid dat de belangen van bedrijven en vermogenden beter bediende dan die van werkenden en het collectief. Het is om die redenen dat de FNV pleit inkomsten uit vermogen minsten zo sterk te belasten als inkomsten uit arbeid, een hoger tarief voor de vennootschapsbelasting, een wettelijk minimumloon van €14 met een echte koppeling, betere sociale zekerheid en niet in de laatste plaats: het terugdringen van onzeker werk. Het gezond maken van de arbeidsmarkt zal inspanningen vereisen van iedereen. Werkgeversorganisaties en vakbonden hebben de politiek laten weten daartoe bereid te zijn. Het is aan de politiek om haar rol te vervullen en daarbij tempo te maken.

Met vriendelijke groet,

Zakaria Boufangacha
vicevoorzitter FNV